

11702

305

№ 61

13. IX. 1907 г.

Берлин

p_K59A_006032

Сладко ми момиче,

Очаквах с голямо нетърпение отговорът ти по въпроса за моето завръщане. Макар писмото ти писано на два солука и толкова дълго, за което много ти благодаря, но аз разбрах за положително това, което и трябваше да ми отговориш, т.е. моето стоене тук по-нататък, с толкова малко пари, е безполезно. Сичко това подробно съм ти го писал в затвореното си писмо от 11 т.м., което вярвам днес 13 септ. да си получила. Този въпрос, макар и много важен, друго яче не може да бъде разрешим. Можеш ли да повярваш, че моята душа е тъй преситена, така препълнена с впечатления, а от друга страна това еднообразно занимаване с язика: сутрин - граматика, преди обяд - граматика, след обед - граматика, върна ли се от театър, че като погледна граматиката - преблвами се. Та, казвам, от сичко това моята памет, душата ми така са пълни, та не мога нито да размишлявам, нито да мисля логически. Сядал съм няколко пъти да ти пиша дълги, дълги писма, сядал съм на няколко пъти да пиша някоя статия, рили както смятам да направя в София, да напиша моите "спомени и впечатления" от Берлин - не върви! Не върви - и туй то! Сичко, което съм написал, то са бележките по пиесите, които съм видял тук. С една дума моята мисленна способност, моето съсредоточаване по-дълго върху една тема е невъзможно. Аз твърде, твърде много мисля и за теб. Ти ми си постоянно в умът. Постоянно си задавам въпросът: защо съм ти говорил толкова много, тъй често, че не те обичам, защо, когато си при мен положението ми се вижда несъносно-непоносимо, понякога даже ми иде на ум глупавата мисъл да бързам далеч от теб, когато си тъй нервозна, тъй ядовита, а

сичко това изчезва щом съм далеч от теб и чувствавам една необяснима, силна привързаност към теб, едно особено чувство от любов, от страст, от мисълта никога да не ти изменявам, защото ако направя това, ще се считам за голям подлец. Моят нравствен уровень, види се, е твър висок, та даже през ум не ми минава да ти изменявам, когато съм далеч от теб. Моята съвест е много щекотлива и не ми дава мир даже за най-малката нетактичност направена от мен. И като помисля по-дълго върху сичко това, аз нищо друго не си отговарям, освен това, че аз те обичам не по-малко отколкото и ти мен. Че без теб и без моето сладко Оленце моят живот ще бъде пуст. Моята философия, книгите, които въобще обичам да чета, ми дават много, много, но ти - заедно с Оля сте оня недостиг, който чувства секи самотен човек. Сега да свършвам с това!

И твър, аз, може да се рече, съм вече на път. Пътуването ми до Петербург, от там до Москва, от Москва до София. Сичко това ще мине твър бързо, та няма да забележим кога се видим пак прегърнати с цалувка в устата. Когато те изпрацах от тук, мен ми беше твър мъчно, твър тежко!

Макар че прекарахме 10 - 20 дена в извънредно нервно състояние, но аз се чувствавах твър виновен пред теб, твър привързан, а съвестта, о! то е ужасно нещо! Съвестта ме ядеше, като червей! Мина се обаче това време. За да изгубя лошото впечатление от тези няколко дена, аз винаги си спомням денят, когато те намерих в Шарложенбург, в стаята ми, в леглото и след това, когато Райна си отиде и аз за пръв път, след 2 месеца ^{мъчителни} си легнах и допрях до теб! Ах! Това бе истинско блаженство за мен. Нека никога и за нищо на света не забравяме този момент. За мен поне той е свят, твър е "момент" в моя живот!

Райна оня ден писа на Кирчо, че иска 80 - 100 лева да и прати, които аз ще заема от нея, за да замина за Петербург. Ако той прати, ще зема малко и от доктора и ще замине по-скоро, защото времето е кратко. Ако пък от Министерството ми отговорят че не ми се позволява да ида в Москва, че ми се пращат пътни пари да се върна в София, аз при все това ще ида до Петербург тайно, на може би и до Москва, макар и за една неделя. Това ми е нужно, разбираш, необходимо ми е да видя как Станиславски поставя пиеси. Тогава ще се почувствувам на здрава почва. Тогава моите врагове ще си прехаят язиците. Те много добре знаят моите сили. Именно тия бивши колеги от Свобод. театър. Още там те се бояха да не им "надяна възди", камо ли сега да не се боят. Затова не ми трябва да ходя в никакъв Париж, а в Москва, при Станиславски. В Петербург или в Швейцария ще идем някога заедно, но не сами, а с майка - и тя да види малко "странство".

Ти се срещни с Кирчо, помоли го за това, което може да направи пред министъра, а аз в туй време може би да замина и от Петербург ще ти пиша.

Вярвам, че това писмо ще го получиш тъкмо, когато или ще играеш Сан Жен или вече си играла. Бъди смела! Приеми моите хиляди целувки, моят кураж, стъпвай смело по сцената, дръж се съвсем свободно, разбираш, просто, да се забелязва, че ти не обръщаш внимание на нищо. Свободно, свободно държание, ясно, ясно говорене и нищо повече не искам от теб. Останалото ти го имаш.

Кураж! Целувам те и те поздравявам, че най-сетне се игра тази пуста "перачка". На Оличка хиляди целувки.

Поздрав на всички. Па и на тати и на мама. Да не се сърдят.

Вечно твой Нася

Получих картичката от Княжево. Поздрави сички, които се бяха подписали на нея.

На 12 гледах в Лесингтеатър "Съвзът на младежите" - Ибсен. Много хубаво играха. Снощи гледах "Лодка в цветята" - Зудерман, не особено, но доста хубаво играха. Сега отивам в Каммершпиле, ще гледам от Шнидлера "Любезнибене" - драма.

Твой Нася.

Мила ми снашице,

Получих ти писъмцето, чрез багввата ръчица и много ти благодаря. Аз все се канех да ти драсна няколко реда в някое багтво писмо, но както виждаш досега не се наках. Прости ми и ти. Сега да има колай на десет парцета да се разпокъсам. И стихове трябва да се мъча да уча на изуст - разбирам не разбирам - уча ли уча, та мъка ти казвам, ужасно ... Пък и Иозефина с нейните уроци ... аман... умръзна ми само да и отговарям. Гдето ме срещне, все това и е думата: "а, клайнес, кога можете, кога имате време за урок" Аман, джанъм. Ще и захвърля уроците, че да ми миряса главата малко. И на обед и вечер "пърча" все колко уроци има я пита, с една дума цял ден все за уроци се разправят. Нямаат други пансионери освен нас, та се чудят на къде ще я изкарат. "Текмичин" все току ми се оплаква. Умръзна ми и нейните оплаквания да слушам. "Пърча" пък сега настинал, чиста работа, та само "их бин еленд" все това бърбори и все сумти, но не забравя^и за тенепа.

Много често говорят за теб и искрено съжالياват, че не си между тях. "Пърча" пък ме пита, дали Оличка още не е счупила

хубавата кукла. Аз винаги ти поздравлявам от теб, когато баба, получи писмо, те пък казват: много, много да ти изпратя поздрав от Текличин, Иозефина и Паулинчина "Аайнато" още 2-3 дена е при нас и след това отива в болницата. Сега му е на гости една "кранкеншвестен". Още сума български думи съм го научила, ама коя от коя по-хубава. Вечер като играем с него на табла, все за теб си спомня. Татю вече не играе табла. Ами за Кирков и Наца, Веса ми писа, че били вече официално сгодени, не е ли истинна?

Ти какво играеш в Нора?

"Огнянов" ли играе Хеммер?

Пуска Сава... Диване.

Какво друго да ти пиша? Ходя редовно в училище и сега засега се занимавам с произношението ми. Зная вече на изуст! "Горски цар" от Гете и "Гласът на камбаната" от Шилера и ги декламирам постоянно. Пък ти защо ми се сподиграваш, че съм разхубавяла!... Чакай, аз като заприличам на "прасе", ще ти изпратя един портрет та тогава да кажеш, че действително съм "хубавец"... Сега си целувам снашицата. Прозит! Райна. Па ако обичаш поздравя и нашите от Б.Атанаса.

Много се зарадвах, че сега си вече добре. Значи българският климат благотворно влияе. Поздравя в къщи леля, Неделя, а Оленцето го целуни колкото щеш заради мен. Сладкото дете, как е то сега, било болно, а? Сега вярвам вече да е добре.